

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana: *DUMINEC'A.*

PRETIULU ABONAMENTULUI.

Pentru Austró-Ungari'a :
Pe unu anu 5 fl.—cr., pe 1/2 anu 2 fl. 50 cr.
Pentru Romani'a si strainetate:
Pe unu anu 14 fr., pe jumetate anu 7 franci.

PRETIULU INSERTIUNILORU :

Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu
cam 150 cuvinte 3 fl.; pana la 200 cuvinte 4 fl.;
si mai sus 5 fl. v. a.

Correspondentiele se se adreseze Redactiunei

„BISERIC'A si SCÓL'A.“

Er banii de prenumeratiune la
TIPOGRAFIA DIECESANA in ARAD.

Cuventarea

tienuta de *Pré Santi'a S'a Parintele Episcopu alu Aradului Ioanu Metianu*, la inmormentarea fericitului *Episcopu alu Caransebesiului Ioanu Popasu.*

„Intóreete sufletul meu intru odichn'a
t'a, cáci Domnulu bine a facutu tie.“

Cand mi-aducu aminte, ca nu sunt inca doi ani, de cand en tot din acestu santu locu, si in presentia unii publicu tot asia de numerosu si distinsu, am felicitatu pre fericitulu reposatu la frumosulu jubileu de 50 de ani ai preotiei sale; si cand consideru, ca acum ne-am intrunitu aici din apropiare si din departare, cá si apostolii dela margini, cá se-lu deplangem, si se-lu petrecem la mormentu; cand mai cugetu apoi, ca dintre toti jalnicii ascultatori, eu unulu sum celu mai vechiu cunoscutu si colegu alu densului inca de pre timpulu, de cand ambii functionám cá protopresviteri in locurile nascerii nóstre din partile Brasiovului, de unde vointi'a Celui Préinaltu ne-a destinata se luám asupra-ne sarcin'a slujbei de Archierei in aceste parti indepartate: atunci grele dureri micuprindu sufletulu meu. Si daca totusi me incercu a mai si vorbí ceva la acésta trista ocaziune, o facu numai pre bas'a credintiei mele neclatite in cuvintele Domnului citate mai sus, ca sufletele dreptiloru iesindu din acéat'a lume, se reintorecu éراسi intru odichn'a, seau fericirea lor, precum si pre bas'a convingerii, ca tóte in lume au o granitia, seau unu hotariu, pre carele nu-lu voru trece, si ca nu numai ómenii ziditi din carne si óse, dar chiar si ceriulu si pamentulu, sórele, lun'a si stelele, si tóte celelalte fapturi, pre cari le-a creatu man'a Celui Préinaltu, inca au „hotariulu lor, pre carele nu-lu voru trece.“ Ajunse odata la acelu hotariu tóte se voru schimbá, si se voru invechi, si se voru sferís, — numai unulu Ddieú fiend neschimbatu, fara de inceput si fara sferisit dupa cuvintele sfintei cripturi: „*intru inceputu Tu Dómne pamentulu ai intemeiatu, si lucrulu maniloru tale sunt Ceriurile, acelea se voru invechi, se voru*

schimbá, si voru peri, éra Tu acelasi esti, si anii Tei nu se voru imputiená.“

Este mare durerea, ce a cuprinsu si sufletulu meu in momentul de facia, jalnici ascultatori, pentru ca mutu si fara de graiu este sicriulu, ce ne stá inainte, dar puternicu vorbesce in fiecare din noi simtiementulu de durere, si doliulu profundu, in carele ne-a strepusa perderea barbatului, ale carui'a remasitie pamentesci le cuprinde acestu sicriu. Si durerea mea se potentieza, cand vedu ce publicu alesu si distinsu s'a intrunitu aici din apropiare si departare, cand vedu jalea si durerea cea mare, cand audu plansulu si suspinulu, ce se petrece aici; dar radiemandu-me pre tari'a credintiei mele: ca atunci cand omulu ajunge „hotariulu. pre carele nu-lu va trece“ — mormentulu nu este, decát usi'a carea ne desparte de pamentu, cá se ne impreune cu ceriulu, si ca numai corpurile nóstre se intorecu in pamentu, de unde au fost luate, ér sufletele nóstre se inaltia la Ddieu, de unde le-am primitu, — radiematu pre acésta credintia neclatita a mea speru, jalnici ascultatori, ca voiú poté infraná durerea sufletului meu, si voiú putea se amintescu macar unele din faptele neuitatului defunctu, lasandu istoriei a face o descriere mai completa, — si asia se potú reversá barem cât de putiena mangaiare in inim'a bisericeii si natiunei imbracate in doliu.

Precum se scie, jalnici ascultatori, sicriulu, ce se afla inaintea ochiloru nostri, cuprinde remasitiile pamentesci ale unui barbatu mare si none tuturoru iubitu, ale unui dignitariu bisericescu, care prin zelulu si faptele sale s'a facutu pre sene indreptatoriu credintiei si chipu blandetieloru, ale unni'a dintre cei mai distinsi si mai bine meritati prelati ai bisericeii nóstre, ale primului Episcopu si intemeiatoriului si regeneratorului acestei eparchii, — ale in veci neuitatului Episcopu alu Caransebesiului Ioanu Popasu, carele dupa unu morbu scurtu, si dupa impartasirea cu santele taine — impartindu celoru din jurulu seu ultim'a s'a binecuventare archierésca — si pronunsiandu cuvintele: „tóte remanu dupa mine in ordine buna“

— 'si-dete nobilulu seu sufletu in manila Creatoriului in anulu 81 alu etàii, in anulu 52 alu preotiei si 24 alu servitiului seu de Archiereu alu acestei eparchii.

Ar fi detorinti'a mea, jalnici ascultători, cá la acésta ocaziune se descriu maretulu trecutulu alu acestui demnu archiereu; dar cine ar poté descrie in asemenea momente grele si printr'o vorbire ocazionali trecutulu celu bogatu in fapte alu acestui zelosu Archiereu, carele prin o lucrare si staruintia neobosita intr'unu timpu de preste o jumetate de veacu s'a a-retatu pre sene de unulu dintre cei mai vrednici lucratori in vii'a Domnului? cine ar poté descrie in unu timpu atât de scurtu multele lui fapte, cari sunt atât de strensu legate de istori'a bisericeii si natiunei nóstre?

Barbatulu acest'a este alu istoriei, jalnici ascultatori, si numai acestu dreptu si competentu judecatoriu va poté pronuncia nimeritul verdictu asupra vietii si fapteloru lui; ér eu me voiu incercá a atinge numai pre scurtu unele momente din viéti'a neuitatulu defunctu.

Fericitulu episcopu Ioanu Popasu s'a nascutu la anulu 1808 in Brasiovu din o familia fruntasia si e-vlaviósa, precum erau fruntasii nostri in acele timpuri. Tatalu seu era unu negutietoriu alesu si cu dare de mana, si astfelu ar fi potutu pregatí pre fiulu seu Ioanu pentru o cariera mai usióra si mai multie-mitória. Observandu inse fericitii lui parinti unu deosebitu talentu pentru invetiatura, — lu-destinara pentru studie mai inalte; si dupa ce absolvá cu bunu succesu studiele gimnasiale si filosofice, la indemnulu si cu binecuventarea Episcopulu de pia memoria alu Ardealulu Vasiliu Mog'a — lu-tramisera la universitatea din Vien'a, unde absolvá cu celu mai bunu succesu sciintiele teologice.

Chiar si dupa absolvarea sciintieloru teologice, — tenerulu Ioanu dupa talentele sale si dupa mijlócele, de cari dispuneau parinti sei, si-ar fi potutu alege o alta cariera, mai putien spinósa, decum era carier'a preotiésca, mai cu seama in acele timpuri grele; dar densulu urmandu vocatiunei si cresterii sale inca din cas'a parintésca, — a preferitu a luá sarcin'a apostoliei cá un'a, carea prin sarcinile si greutátile ei, si prin lupt'a continua cu nenumerate neajunsuri, inaltia pre omu la virtute, si-lu face se fia mai productivu si mai spornicu intru inaintarea si fericirea neamulu seu; si astfelu dupa ce timpu scurtu functioná in cancelari'a episcopésca cá secretariu, fu chirotonitu prin fericitulu Episcopu Vasiliu Mog'a intru preotu pentru o parochia dela biserice'a santulu Nicolae din Brasiovu.

Cá preotu cu frumóse pregatiri si cu o rara vocatiune, in curendu fu instituitu de protopresviteru alu Brasiovulu, in care positiune i-se deschise unu frumosu terenu de activitate, ér cand cu ajutoriulu lui Dumnedieu, din grati'a Máiestáti Sale, gloriosulu

nostru Imperatu si Rege Franciscu Iosifu I. la staruintiele fericitulu si in veci neuitatulu Archiepiscopu si Metropolitu Andreiu Baron de Siagun'a si altoru barbati fruntasi ai bisericeii nóstre, a renviiatu vechi'a nóstra metropolia, si impreuna cu acést'a si vechi'a episcopia a Caransebesiulu, — fericitulu repositatu, cá celu mai demnu si mai meritatu barbatu din clerulu nostru fu desemnatu si instituitu de primulu Episcopu alu acestei eparchii, — deschidienda-i se astfelu unu terenu si mai vastu de activitate.

Cá preotu si protopresviteru alu Brasiovulu repositatu in Domnulu si-a ridicatu monumentu neperitoriu atât in iubirea si increderea nemarginita a credintiosiloru sei, cât si prin scólele elementarie infiintiate la initiativ'a s'a in intregu tractulu protopresviteralu alu Brasiovulu, dar mai cu séma prin opulu seu maretiu, prin infiintierea falniculu gimnasiu romanu din Brasiovu, carele augmentatu cu o scóla reala si comerciala, precum este astadi, forméza cu dreptu cuventu fal'a si mangaiarea bisericeii si neamulu nostru, si in carele functionéza si astadi cá profesori multi barbati crescuti la indemnulu si sprijinulu densulu. In aceeași mesura, in care a lucratu repositatu la ridicarea invetiamentulu, a staruitu si la ridicarea clerulu si peporulu seu tractualu.

Cá Episcopu alu acestei diecese, repositatu la intrarea s'a in functiune n'a aflatu nici cele mai ne-aperatu trebuintióse, n'a aflatu nici locuintia, nici cancelaria, nici vre unu fondu, nici institutu preparandialu, nici teologicu, nici puterile spirituale trebuintióse pentru conducerea Episcopiei, carea dupa mentinea ei chiamata este a fi unu centru de lumina si cultura, si astfelu densulu a trebuitu se ingrijésca de tóte, si se-le procure pre tóte, dela lucrulu celu mai micu pana la cele mai mari.

Si daca astadi biserice'a nóstra dupa vointi'a lui Dumnedieu dispune aici de o Episcopia, carea functionéza in ordine, si este prevediuta cu tóte puterile si institutiunile necesarie pentru o functionare regulata si spornica a organismulu acestei eparchii, — daca eparchi'a Caransebesiulu dispune de resiedintia episcopésca, de o tipografia si libraria diecesana, de unu institutu preparandialu si teologicu, inzestratu cu puteri didactice alese, si deplin corespundietórie trebuintieloru timpulu nostru, si daca s'a facut si inceputul unui fondu preotiescu si altele, atunci speru, ca nu esagerez, jalnici ascultatori, cand constatu, ca cu exceptiunea partii din fondurile foste comune, primite in 1884, — totu ceea ce are astadi dieces'a Caransebesiulu atât aici in centru, cât si multe imbunatatiri efeptuite in diferite parti ale eparchiei: cum sunt intre altele si cresteria si pregatirea mai multoru teneri aici si in streinatate, o mai buna cresteria a preotimei conform cerintieloru timpulu, ridicarea de scóle noue, ameliorarea dotatiunei invetiatoresci, regularea si sporirea averiloru bisericesci, si altele multe, cari nu se potu espune intr'o vorbire ocazionali —

sunt totu atâtea fapte si creatiuni, prin cari reposatul si-a incununat viéti'a s'a cá Episcopu alu acestei eparchii.

Dar adevverulu mai pre sus de tóte !

Si adevverulu este, jalnici ascultatori, ca la tóte aceste frumóse opere a conlucratu si contribuitu in mare mesura clerulu si poporulu eparchiotu. Adevverulu este, ca clerulu si poporulu eparchiotu a contribuitu cu denariulu seu la materialulu, pre carele fericitul defunctu l'a investitu in unu capitalu spiritualu, in frumósele institutiuni culturale, menite si ridicare pentru a lucrá cu succesu si trainicia la inaintarea clerului si poporului credintiosu alu acestei de Dumnedieu binecuvantate Eparchii.

Dar se ne intrebam, jalnici ascultatori : Ore se nu mai fi contribuitu clerulu si poporulu acestei eparchii si in timpii inainte de intrarea fericitulu reposatu in functiunea de Episcopu ? — fara cá se vedem si rezultatele acelor contribuiiri, precum am dori.

Din cele amintite se vede cât de meritatu s'a facutu pre sene fericitul reposat prin lucrările sale pentru biseric'a si natiunea nóstra ; dar cand pre langa acestea vom mai considerá si zelulu si rívn'a lui cea mare, cu carea a conlucratu la tóte misicările si afacerile nóstre cele mari bisericesci si nationale intr'unu restimpu de preste 50 de ani — atunci sum convinsu, jalnici ascultatori, ca veti fi de acord cu mine, cand constatu, ca cu cât vom analisá mai multu viéti'a si operile densului, cu atât vom aflá la densulu mai multe virtuti, si cu atât mai multu vom semti perderea si durerea cea mare, ce ni-o a causat mórtea densului.

Reposatulu a ajunsu „sfersitu bunu si crestinescu vietii sale,“ „si fericita este calea, in carea merge astadi,“ dar grea este situatiunea pentru noi, si mai alesu pentru veduvit'a s'a eparchie, càci grele sunt si timpurile, in cari traim. De aceea durerea nostra este cu atât mai simtitória, cu cât ca nu scim, cine, si cum va cultivá sadurile si plantatiunile densului, cine, si cum va continuá a sustiené si in viitoriu spiritulu celu bunu alu lui in clerulu si poporulu eparchiotu ? precum si in frumósele institutiuni de cultura, remase de moscenire acestei eparchii dupa densulu ?

Éta, jalnici ascultatori, pentru ce ne apésa pre noi atât de greu durerea despartirii sale de noi. Éta, de ce lu-deplangemu atât de multu noi cei ce suntem aici, si cu noi imprenua intréga biseric'a si natiunea nostra.

Lu-deplange pre reposatulu preotimea si invetiatorimea acestei eparchii, pentru ca a perdutu intrensulu pre bunulu povetiuitoriu si demnulu ei conducatoriu. Lu-deplange poporulu seu, pentru ca a perdutu intrensulu pre celu mai zelosu aperatoriu. Lu-deplangu cetatienii acestui orasiu, pentru ca intrensulu au perdutu pre cetatiénulu, carele, timpu de 24 de ani a fostu mandri'a si bucuri'a lor. Lu-deplangu seracii, orfanii si veduvele, pentru ca au perdutu intre'nsulu

pre miluitoriuulu lor. La deplangu rudeniele, pentru ca au perdutu intrensulu fal'a si bucuri'a lor. Lu-deplangemu noi toti, pentru ca am perdutu pre cel ce servea cu atât'a zelu causele publice, si prin aceste causele nóstre ale tuturoru.

Plangemu cu totii, jalnici ascultatori, dar plangendu nu ne este iertatu se uitámu, ca Domnulu, Celu ce ni-l'a daruitu, Acel'a l'a si chiebatu la sine cá se-si primésca odichn'a meritata dupa unu lucru obositoriu de preste 50 de ani, si se-si primésca cunun'a, pre carea a-o gatitu Domnulu lui si tuturoru celoru ce implinescu poruncile lui.

Desi plangemu cu totii, dar plangendu detori suntemu, a-lu cunósce ; si a invetiá din viéti'a si operile lui acele momente de valóre, acelu spiritulu mare si vecinicu alu bisericeii lui Christos, pre carele in susindu-ni-lu in vorbe si fapte se potemu suplini si substitui macar in parte pre fericitul reposatu, si se nu semtimu in asia mesura, durerea si greutátile veduvei, in carea se afla acésta eparchia. Cà-ci usióra este situatiunea orfaniloru, cari pórtá in inim'a lor credinti'a in Domnulu, si au inaintea ochiloru lor barbati, dela cari potu invetiá a gandí si a traí intru frie'a Domnului.

De aceea ve dicu mai antaiu voue, intru Christosu frati preoti ai acestei diecese, voue, cari sunteti „lumin'a lumii,“ voue, caror'a Domnulu ve dice ; „asia se lumineze lumin'a vóstra inaintea ómeniloru, cá vedihu faptele vóstre cele bune se pré-marésca pre tatalu nostru din ceriuri,“ voue ve dicu, se invetiati din acésta trista intemplare, ca tóte ale lumii acestei'a sunt trecetórie. Se trece tenereti'a, se trece barbati'a, se trecu si betranetiele, se trece frumseti'a, se trece averea, glori'a si marierea lumei acestei'a, si numai unu singuru lucru este, carele remane dupa noi aici pre pamentu, carele ne conserva dupa mórte memori'a inaintea posteritatií, — si carele ne insociesce si dincolo de mormentu, cá se marturiséscá despre noi inaintea dreptulu judecatoriu ; — si acestu lucru este : faptele nóstre cele bune, cari vecinicu remanu nedespartite de fiinti'a nóstra aici si dincolo de mormentu. Invetiati si din acésta ocasiune trista, voi iubiti preoti, se faceti binele, se emulati unulu cu altulu pre frumosulu terenu de onóre alu fapteloru bune, conform sublimei chiamári, ce vi-o-a incredintiatu Domnulu.

Cugetati, si ve siliti diu'a si nóptea, cá se serversiti fapte demne de chiamarea vóstra, prin cari se conlucrati totu cu mai multu succesu la inaintarea poporului incredintiatu pastorirei vóstre in religiositate, in cultura si moralitate — ajutandu-lu intru tóte cu fapte si sfatalu vostru parintescu. Urmati si voi in fapte bune pre reposatulu vostru Archiereu.

Si voue, iubiti invetiatori ai acestei eparchii, ve dicu, se invetiati din viéti'a neuitatulu vostru Archiereu, cá inspirati se fiti in tóte momentele vietii vóstre de insemnatatea si raspunderea ce aveti inain-

tea lui Ddiu si a ómeniloru in missiunea vóstra istorica : de a cresce generatiunile viitórie ale bisericeii si ale natiunei nóstre.

Adresandu-me catra voi, iubiti poporeni ai acestei eparchii, voue ve dicu, se invetiati din viéti'a celui dantaiu Archiereu alu vostru a-ve cresce pre fii vostri intru fric'a Domnului si intru invetiaturile de lipsa, precum a fost crescutu si reposatulu in Domnulu, — se nu uitati nici odata, ca crescerea buna este avuti'a cea mai mare, pre carea o potu lasá parintii filoru loru. Crescerea buna este inceputulu si temeli'a binelui si fericirii aici si dincolo de mortentu.

Ér tu, suflete fericitu, din a carui'a viétia si activitate potem culege atâtea invetiaturi frumóse, *intórce-te intru odichn'a t'a, cà-ci Domnulu bine a facutu tie.* Mergi acolo, unde au mersu toti cuviosii si placutii Domnului, unde au mersu in timpulu din urma marii barbati ai bisericeii si natiunei si fostii tei contimporani : Siagun'a, Gojdu si Andreiu Mocsonyi. Spune acestoru trei factori principali in istori'a desveltării nóstre din timpulu din urma, ca poporulu romanu de religiunea ortodoxa, — usandu de organismulu celu viu, creatu prin opulu loru maretiu, prin metropoli'a nóstraautonoma, si-cauta binele si inaintarea in o functionare cât mai regulata si mai succésa a organismului celoru trei eparchii, intocma precumu si-cauta crestinulu mantuirea si fericirea s'a in cele trei virtuti cardinale crestine : credinti'a, dragostea si speranti'a. Spune acelu fericitu, cele ce ai vediutu aici pre pamentu : ca clerulu si poporulu din metropolia calcand pre urmele loru, intrunindu-se in congrese si sínóde, si condusi de dragoste, credintia si sperantia, si-reguléza si ingrijesce, in unu modu demnu si conscientiosu afacerile bisericesci, scolarie si fundationale ; si dupa aceea cu ei impreuna rogati pre Ddiu, se-ne trimita si Elu darulu si ajutorulu seu celu puternicu intru tóte nisuintiele nóstre cele bune.

Dupa ce inse calea, in care mergi astadi este vecinica si fara rentórcere, si dupa ce pré multi sunt, cei, pre cari i-ai iubita, si cari te-au iubit, pre cari in ór'a mortii nu i-ai potutu se-ii vedi, cá se-ti ieai dela densii ultimulu remasu bunu : astfelu mai nainte de a-te despartí de noi pentru totdeun'a, permite-mi, suflete fericite, se implinescu eu acésta detorintia, — si adresandu-me mai antaiu catra Escolenti'a S'a, parintele Archiepiscopu si Metropolitu Miron Romanulu, se-i multiemescu in numele teu pentru bunavointi'a si dragostea, cu carea te-a imbratisiatu totdeun'a, — si se-lu rogu, se-ti pastreze aceeasi bunavointia si dragoste si memoriei tale, — aducendu-si aminte de tine mai alesu in santele sale rogatiuni catra Ddiu.

Remasu bunu, si voue iubiti membri ai consistoriului si sinodului eparchialu, remasu bunu voue iu-

bitiloru protopresviteri si administratori protovesviterali, si intregii preotimi eparchiale, remasu bunu voue, iubitoru profesori ai institutului teologicu si preparandialu, precum si voue, iubitoru invetiatori, si indeosebi iubitoru protosincelu Filaretu Must'a, cari toti ati fost cei mai de frunte sprijinitori ai lucrárilor mele in vii'a Domnului ; si multiemindu-ve la toti pentru dragostea si bunavointi'a, cu carea m'ati sprijinitu intru implinirea grelei mele missiuni, — ve rogu pre toti se continuati cu zelu si devotamentu lucrările nóstre spre binele si inaintarea bisericeii, natiunei si iubitei nóstre patrii.

Remasu bunu tie, iubitu poporu de orice stare si positiune. Multiemindu-ve la toti pentru sprijinulu, ce mi-l'ati datu in viétia, Ve lasu de moscenire cuventulu meu din urma : se paziti legea si asiediemintele Domnului, si Domnulu ve va binecuventá pre voi si pre urmatorii vostri din neamu in neamu.

Remasu bunu si multiemit'a mea ferbinte tuturor celoru de facia, cari din apropiare si departare v'ati grabitu a veni aici, cá se-mi dati onórea cea de pre urma. Iu specialu multiamit'a mea ferbinte onoratelu autoritati civile si militare, onoratelu deputatiuni din apropiare si departare, si in deosebi onoratei deputatiuni a iubitoru mei brasoveni.

Multiemit'a mea ferbinte Inaltu Pré Santiei Sale, parintelui Episcopu alu Lugosiului Victor Mihályi de Apsi'a si ilustrulu domnu Dr. Alecsandru Mocsonyi de Foen ; ér mai pre urma, remasu bunu ve dicu voue, iubitoru mele rudeni din apropiare si dapartaro, cari ati marit bucuri'a mea in dile bune, si m'ati consolat in dile grele. Ve multiemescu pentru dragostea, pre carea mi-o ati aretat totdeun'a, dar mai ales in dilele cele grele ale betranetiiloru si in cele dureróse ale morbulu meu, — si ve rogu se-mi pastrati si pre mai departe amintirea.

Infine rog pre toti de ori ce stare si positiune pentru indulgentia, decumva in viétia-mi, cá omu, asi fi causat cuiva vreo superare séu neplacere.

Si acum sosindu ultimulu momentu alu despartirei nóstre de catra neuitatulu reposatu, — catra Tine me intorcu Cerescule Parinte ! Tu stepanule alu vietii si alu mortii, carele dispuni intrările si esirile nóstre din lume, si carele numai singuru esti fara de mórte ; Tu, carele vedi plansulu si durerea bisericeii tale pururea credintióse, Tu, carele numai singuru poti vindeca durerile cele nevindecate de iscusinti'a omenéscá, — Tie me rogu dintru adenculu sufletulu meu alina durerea si jalea bisericeii tale intristate,

Tu, carele cunosci inimile si vredniciile ómeniloru, binecuventa eparchi'a t'a veduvita cu unu altu alesu alu teu, carele se ieá asupra-si apostoli'a portata de celu chiamatu la tine, ér pre adormitul robulu teu, Archiereulu Ioan primesce-lu in locasiurile dreptiloru, cari din veacu bine Ti-au placutu Tie — si precum l'ai distinsu aici pre pamentu, asia lu-distinge si in-

Ceriuri; si precum l'ai prémăritu pre pamentu, asia lu-prémăresce si in Ceriuri cu marirea angeresca invrednicindu-lu acelei fericiri vecinice, pre carea ochiulu n'a vediu't'o, urechi'a nu o-a auditu, si la inim'a omului nu s'a salasiluitu. Amin.

Predic'a de pe munte a Mântuitorului.

(Mat. cap. 5—7, 29.)

(dupa Dr. A. Bisping.)

(Continuare.)

Vers. 11, si 12. „Fericiti veti fi, cand ve vor injurá, si ve vor persecutá, si ve dice tot cuventulu reu in contra vóstra, mintindu pentru mine. Bucurative si ve veseliti ca plata vóstra e mare in ceriuri.“ Ambele aceste versuri, cari acum prin schimbarea modului de vorbire se arata ca unu adausu, serverscu, dupa cum s'a observatu si mai susu, spre esplicarea celor dise in versulu premargatoriu. — Cuvintele: „pentru mine“ se referescu la cele dise dela: ve vor injurá pana la contra vóstra. Santulu Chrisostom observa la loculu acest'a: „Dóne conditiuni trebuie se convina, pentru cá defaimati sau huliti fiind, se ne putemu laudá cu acést'a: injurarea sau batjocuirea, si persecutarea sau gonirea; ambele au se fie mincinosse adeca: nedrepte, si ambele au se vina asupra nóstra pentru Christos.“ Asiadara despre unu adeveratu martiriu póte fi vorb'a numai acolo, unde suferintiele si persecutiunile le rabda martirulu pentru Christosu, sau pentru biseric'a lui, fiindu Christosu si biseric'a s'a un'a. Copii ucisi de Irodu, (Mat. 2, 16. si vers. urm.) murindu pentru Christosu, de si inconsciuti, sunt martiri; precand din contra daca vre unu ereticu suferu mórtu pentru invatiaturile sale retacite aceea nu e martiriu adeveratu. — Vers. 12. Christosu voescu ca noi se suferimu si rabdamu pentru densulu cu bucurie, si acést'a, pentru resplat'a ce ne astépta. Dara cu bucurie póte se suferu numai crestinulu, carele scie ca elu rabda in si cu Christosu, pentru cá odinóra se se si prémărescu cu densulu; elu singuru póte se sentiésca placere in durere, bucurie in intristare, desfatere in suferintie. Plata ce o capeta crestinulu pentru suferint'a si rabdarea sa, e resplat'a ce i-se cuvine lui pentru unu meritu alu seu. Asiadara prin suferintiele pentru Christosu si-castiga omulu unu adeveratu meritu pentru viét'i'a de veci. — Adausulu: cá-ci asia etc. intereieza ideii'a premergátore prin unu adeveru in comunu recunoscutu. „Cá-ci asia (precum ve vor persecutá pre voi) au persecutatu ei pre profetii, cei mai înainte de voi,“ si cari, pre cum va concede fie-carele au primitu mare plata (asem. cap 10, 41.) Totodata voescu Mântuitorulu se arete invetiaceiloru sei, ca ei sunt demnii urmasi ai profetiloru. Lupt'a, carea a sustienut-o acei barbati luminati, contra retaciriloru si peccatului înainte de venirea Mesiei, au densii se o continue.

b) Despre diregatorii imperatiei crestine a lui Ddiu, si despre inalt'a loru vocatiune (chiamare) versu 13—16.

V. 13. „Voi sunteti sarea pamentului; ér sarea, daca se va stricá, cu ce se va sará? de nimicu nu mai este buna, fara numai se se arunce afara, si se se calce de ómeni.“ — Nexulu ideiloru cu cele premergátore este: Cu atát mai putieniu vi este iertatu vóue (apostoliloru) a descu-ragiá prin defaimari si goniri sau persecutiuni, cu cât mai

insemnata, mai importanta este chiamarea, vocatiunea vóstra. Asemenea cuvinte, dar in alta legatura, in altu nexu provinu si la Marcu 9, 50. Luc'a 14, 34. — Sarea are o indoita calitate: ea conserva, ferescu de putrejune; dupa aceea direge bucatele, le face gustóse. Si la sacrificiile T. V. se folosea sarea, pentru de a le presentá lui Ddiu ca nisce bucate gustóse. (asem. 2 Mois, 30, 35, 3 Mois. 2, 13. Ezech. 43, 24.) Apostolii au se fie pentru omenime aceea, ce este sarea pentru bucate: ei trebuie se alunge putrejunea spirituala a peccatului, pre cei buni se-i ferescu de putrejune, pentru ca toti se fie o jerifa bineplacuta lui Ddiu. Genitivulu: pamentului, a lumii si insamna pre toti ómenii in genere, pre cei buni precum si pre cei rei. — Subiectulu cuvintelor: cu ce se va sará? este sarea; dupa cum se vede acést'a din loculu dela Marcu 9, 50. si din continuarea subiectului in cuvintele urmatóre: de nimicu nu mai este buna. Daca sarea insasi devine fara gustu, stricata, atunci nu se mai afla altu mijlocu, prin carele s'ar poté ea direge, prin carele ar poté deveni érase sarata, s'au cu gustu „non datur sal salis.“

V. 14. Mântuitorulu numescu pre apostoli: „lumin'a lumii; avendu ei chiamarea de a impartesi ómenimii lumin'a cea primita dela Christosu, adeverulu dumnediescu. In sensulu celu mai strictu Christosu singuru e lumin'a lumii (Ioan 1, 4. 9. 8, 12.) ér apostolii si urmasii lor sunt propriaminte nisce luminatori ceresci (Fil. 2, 15.) dara ca cei ce sunt luminati de Christos, sunt si ei insisi lumina (Efeseni 5, 8) Conform acestei chiamari inalte se nu ascunda apostolii lumin'a lor din frica de persecutiune, ci ei se lumineze tuturoru. Idei'a acést'a se lamurescu prin o indoita asemenare anume: antai cu o cetate inalta si apoi cu o lumina. „Nu póte a se ascunde cetatea ce zace pe munte, nici nu se aprinde lumin'a si se pune suptu obrocu, ci in sfesinicu, si lumineza tuturoru celor ce sunt in casa.“ Inainte de „nu póte a se ascunde“ e a se adauge in cugetu, din caus'a lui „asia“ din versulu 16., unu „precum“: „Precum nu póte a se ascunde . . . . asia lasati se lumineze lumina vóstra etc. — In asemenarea prima se exprima ideii'a, ca cele dumnediesci pórtu acum in sine sublimitatea si superioritatea lor, si ori unde s'ar aretá ele, se si vedu, se si observa numai decát, daca nu cumva cu intentiune si-inchide omulu ochii sei spirituali. In a dóu'a asemenare se cuprinde indirectu si aceea ideea, ca lumina aceluia, carele nu o lasa se lumineze, ci din frica de persecutiune o ascunde, se stinge in urma de tot, chiar cá lumina ce se pune supt obrocu. — Cuventulu obrocu latinescu modius, insamna o mesura romana pentru uscate, pentru cereale, carea mesura se intrebuintá si la Evrei, in timpurile mai tardie. — v. 16. Aici se aplica asemenarea premergátore: „Asia se lumineze lumina vóstra inaintea ómeniloru, cá ei se védia faptele vóstre cele bune, si se marésca pre Parintele vostru celu din ceriuri.“ Apostolii si urmasii lor se lase ca se lumineze lumina lor in invetiatura si viét'i'a lor, nu pentru onórea loru proprie, ci pentru ca Ddiu se se prémărescu in si prin transii. Daca Mântuitorulu dice mai josu in cap 6, 1. 5. cá omulu se nu-si faca rugaciunile si milosteniile sale inaintea ómeniloru, apoi acést'a nu sta in contradicere cu cele dise aici. Crestinulu prudentu va aflá timpul cand se faca faptele sale cele bune in tacere, si pre ascunsu, si va nimeri si vremea, cand se le faca in fatia tuturoru; si aceluia, carele nu tóte ocasiunile, nu se are pre sine in vedere ci numai onórea lui Ddiu, aceluia va scí se afie timpul potrivit atátu pentru un'a cátu si pentru cea

calalta. „Daca noi toti ne vom nisui intr'acolo, ca lumin'a noastră se lumineze in modulu celu mai potrivitu inaintea ómeniloru, adeca: deca vom trai cá crestini adevirati, atunci in curendu, dice sântulu Ioanu Chrisostom, nu vor mai fi necredinciosi.“ (omilia 10. la epistolá catra Tim.) — De si Ddiu celu adevratu e pretutindenea de fatia, totusi-si are elu locuintia s'a deosebita in ceriuri; ceriulu e resiedinti'a si tronulu marirei sale (Isaia 66, 1. Ps. 2, 4. 102, 19. Faptele apost. 7, 55.) de unde ne si trimite pre sântulu dachu (Mat. 3, 16. Fapt. ap. c. 2.) si de unde se si descopere ómeniloru.

c) Despre referinti'a imperatiei lui Ddiu inte-meiate de Christosu catra teocrati'a T. V. vers. 17. — 48. In predic'a de pe munte ni se infatisi'za Mantuitoriulu cá legislatoriulu unei imparatii nóue a lui Ddiu; dara elu totusi n'a voitu, cá imperati'a acésta noua, carea a inte-meiat-o elu, sè se considere cá separata, desbinata de terenulu ei istoricu, ceea ce de altmintrea in urm'a celor dise la Ieremia 31, 31. era lucru usioru. Din caus'a acést'a lamuresce, sau mai bine disu, se pronuntia asupra referintiei sale fatia de T. V.

v. 17. „Se nu ganditi cá am venitu se stricu legea si prorocii; n'am venitu se stricu ci se indeplinescu.“ Asiadara problem'a lui Christosu n'a fost se desfiintieze si se declare de nevalidu T. V., dupa cum mai târdiu s'a afirmatu acést'a in modu reutaciosu de dusmanii lui Isusu despre elu (Mat. 26, 61.) si invetiaceii lui; ei elu a venitu se lu indeplinésca adeca se-i deie implinirea cea adevarata. Precum in grantiele de semantia intréga plant'a se afla dejá preformata, dara ajunge la adevrat'a ei indeplinire numai atunci, cand plant'a cresce si se desvólta deplinu din trensulu, asia sta lucrulu si cu pomulu imperatiei lui Ddiu. Testamentulu vechiu purtá acum in sine germenile, carele a ajuns la o desvoltare deplina, cand a venitu plinirea timpului in Christosu (asem. 1. Cor. 10, 11. Efes. 1, 10.) T. V. inse consta din dóue parti mari, din lege si din profeti sau din partea legala si din partea profetica sau tipica. Ambele le-a indeplinitu Christosu: legea, 1) curatindu-o de adau-sele si ordinatiunile omenesci cari i s'au adausu in decursulu timpului, si reducendu-o la cuprinsulu ei celu adevratu; mai departe 2) rcalisandu-o in forma cea mai ideala prin insasi viéti'a sa proprie si impartasindu si ómeniloru puterea de a pune in lucrare prescriesele morale, in modu deplinu; profetii séu partea tipica a T. V. a indeplinit-o Christosu, implinindu-se in persóna lui profetiile T. V., tipii ajungendu prin trensulu la adevratulu loru cuprinsu.

(Va urmá)

D i v e r s e.

* *Consistoriulu eparchialu aradanu* s'a intrunitu Ioi'a trecuta in siedintia plenaria. Dintre obiectele pertractate cu acésta acasiune amintimu, ca consistoriulu a luat concluseru a se adresá catra delegatiunea congressuala cu recercarea, cá se iea cât mai curend dispusetiunile pentru resolvirea causeru remase pendente cu ierarchi'a serbésca, si in specialu afacerea manastiriloru comune si cestiunea despartirei romaniloru din comunele mestecate.

* *Himenu.* Dlu Dr. Ioanu Suciu a incredintiatu pre dsior'a Hortensi'a, fiic'a dlui Vasiliu Paguba, jude la tribunalulu regescu din Arad.

Felicitárilu nóstre tenerei parechi!

* *Adunarea generala a „Timisianeii“* s'a tienutu in 25 Februariu a. c. Din reportulu generalu alu directiunei se constata, ca „Timisiana“ a realizatu in decursulu anulu trecutulu unu profitu curatu de 17% dupa capitalulu de actiuni in suma de 50,000, ceea ce este unu cascigu fórté insemnatu pentru unu institutu teneru, cum este „Timisiana.“

Din acestu cascigu adunarea generala a decisu a-se impartí la actionari cá dividends 6%, 50 de fiorini s'au datu alumneulu romanu din Timisióra, ér 11% din venitululu curatu, si respective 5881 fiorini 17 cr. s'a decisu a-se adaoge fodulu de reserva, — urmarindu-se scopulu, cá fondulu de reserva se-se ridice la 50,000 fl. si apoi acel'a se-se adaoge la capitalulu de fundare, — ceea ce este unu scopu, in carele se dovedesce, ca acestu institutu nu este o casa de specula, ci unu institutu menitu a-se ridicá si inaltá pre sene si a corespunde pre deplinu trebuintieloru poporulu.

Felicitám pre membri directiunei si in specialu pre zelosulu si neobositulu dnu directoru esecutivu Emanuilu Ungureanu pentru frumosulu cascigu realizatu si pentru soliditatea si trainici'a, pre carea o a datu acestui institutu, menitu a deveni o insemnata putere in desvoltarea economica a poporulu romanu din partile banatice.

* *Parastasu.* Duminec'a trecuta s'a tienutu in biseric'a catedrala din Aradu parastasu pentru odichn'a sufletulu fericitulu intru aducere aminte Emanuilu Gojdu. Cu acésta ocaziune ieromonachulu Augustin Hamsea tienú unu discursu, in carele aretá valórea fericitulu mecenate intru desvoltarea nóstra bisericésca si nationala, si accentuá cu deosebire, ca cu cât se sporesce, si se va spori uumerulu aniloru dela mórtea densului, cu atât se va cunósce, si se va poté pretiui valórea acestui spiritulu mare, carele prin fundatiunea lui vecinicu va trái între noi.

* *Plansóre.* Din o comuna din partile banatice, apartienetória eparchiei nóstre mai multi plugari ne traimite spre publicare o corespondentia lunga, in carea se plangu incoatra invetiatoriulu, carele ar fi abusandu de positiunea s'a, si impedece functionarea regulata a comitetulu parochialu prin diferite agitatiuni, ce le face in poporu. Corespondenti'a fiend de caracteru acutu parsonalu nu o potem publica. De altcum casulu apartienendu judecátii superioritáti bisericesci, avisám pre subscrietorii acelei corespondentie se-se adreseze catra concernintele protopresviteru, si respective consistoriulu eparchialu — si de sigur se va face lumina si dreptate.

* *Timpulu.* Se vede, ca néu'a, pre care atât de multu o acceptám la serbatorile Nascerii si Botezulu Domnului, — a voitu se-si faca sesonulu numai acum catra primavéra. In dilele din urma am avutu plóie si néua mai in fie-care di. Timpulu continua a fi rece si umedu. Sperám inse ca intrandu in Martie alu nostru vom intrá tot de odata si in primavéra.

* *Despre inmormentarea* remasitieloru pamentesci ale reposatulu preotu din Banesti, ne scrie corespondentulu nostru din partile Halmagiulu urmatórele:

Inmormentarea se seversu in 10/22 Februariu la órele 2 dupa amédi. Servitiulu funebru a fost oficiatu de parintele protopresviteru Ioanu Groz'a, asistatu de 9 preoti in fiinti'a de facia a unui numerosu publicu din

comunele vecine si a intregu poporul: i din Banesti. La finea serviciului divin parintele protopresviteru tiena o cuventare funebrala, in carea espuse viet' a si faptele defunctului, si in cuvinte alese luã remasu bunu in numele defunctului dela famili'a s'a si dela poporul din Banesci, carui'a i-a servitu cu credintia unu timpu de 38 de ani. Cantãrile funebrale le esecutã corulu tenerimej nãstre din Halmagiũ sub conducerea dlui invetiatoriu Ioanu Costin'a cu multa precisiune.

* **Multiamita publica.** Magnificenti'a Sa marele proprietariu dlu Bernat Deutsch de Hatvan, din incidentulu cã a vendutu proprietatea s'a din Buteni cã dreptu documentu buneloru relatiuni dintre densulu si comun'a bisericãscã gr. or. romana din Buteni, a binevoitu prin par. protopresviteru tractualu a ni tramite spre scopuri scolare 200 fl. di: dõue sute florini v. a. — Fapt'a acẽst'a nobila ne indẽmna si pe calea acẽst'a a multiami generosului donatoriu si a-lu asecurã si pe mai-departe despre stim'a si veneratiunea ce i-o postrãmu. Buteni, dia siedinti'a comitetului parochialu gr. or. tienuta la 24. Ianuariu, (5. Februariu) 1889. — Michailu Suciũ, parochu, presiedinte, Georgiu Popoviciu, notariu.

* **Multiamita publica.** La indẽmnulu subscrisului, inca o fapta crestinescã si bine placuta atãt inaintea lui Dumnedieu cãt si inaintea õmeniloru, or seversitu unii credinciosi de-ai bisericẽi nãstre din Fiscutu, — si cu a-deverata pietate crestinescã, dorindu a imbogatii cas'a lui Ddiu, au daruitu: dõmna Irin'a Seculinu (preotãsa) 10 fl. dõmna Lucretia Miculescu 5 fl. Georgiu Miculescu inv. 5 fl. agronomii: Vasile Velinu 5 fl. Atanasie Velinu 2 fl. Iovanu Giuratiu 1 fl. Teodoru Visariu 50 cr. si Georgiu Despotu 70 cr. catra care suma adaugandu-se din casa sf. Bisericej sum'a de 10 fl. 80 cr. s'au cumparatu 9 stihare albe pentru prunci, 1 rosiiu, si 1 fõrte elegantu pentru cetirea apostolului.

Primãscã deci onoratele si onorati daruitori profund'a nãstra multiamita si recunoscintia pentru fapt'a acẽsta crestinescã, — rugandu pre bunulu Ddiu se-i traẽscã inca la multi ani fericiti pe langa statornica sanatate, — si inmultiandu-li-se averile, cã se põta si in viitoriu din prisosulu castigului loru straluci in fapte crestinesci. In numele credinciosiloru din Fiscutu. — Fiscutu la 22 Ianuarie 1889 prin Sava Seculinu parochu ort. rom.

* **„Socõta si Multiemita publica.** Cu ocaziunea tienerei „Concertului inpreunatu cu Dantiu“ ce s'au arangiatu in comun'a Siomoschesiu in 5/17 Februariu 89. au participatu si au solvitu urmatorii domni: Augustinu Belesiu preotu 1 fl. ofert. Mihaiu Sturza preotu 1 fl. Corneliu Ursutiũ preotu 1 fl. Isai'a Goldisiu preotu 60 cr. Miron Olariu inv. 1 fl. Aureliu Besianu inv. 1 fl. Pavelu Siartau inv. 60 cr. Georgiu Crainicu preotu 2 fl. Mihaiu Pervu inv. 1 fl. 60 cr. Georgie Sturz'a inv. 1 fl. Virgiliu Novacu 2 fl. Adalbert Suhajda notariu 2 fl. Sigismund Scheer 1 fl. Iosif Mauro preotu 1 fl. Dr. Flam medicu 1 fl. Florea Burca 60 cr. Ioanu Suciũ 60 cr. Simionu Frentiu 60 cr. Aron Morariu 60 cr. Florea Bele 60 cr. Ioanu Brandusie 60 cr. George Haidalau 60 cr. Tõder Suciũ 60 cr. David Bab'a 60 cr. Epitropulu din Siepreusiu 60 cr. Petru Sas (a lichi) 60 cr. Ioanu Pecicanu (Erdeiaiu) 1 fl. 20 cr. Pavelu Ioanu 1 fl. toti economi — Iulius Vadas preot ref. 60 cr. N. Lõvinger 1 fl. Pavel Rose'a maiestru 1 fl. 50 cr. Rudolf Khon 1 fl. 50 cr. Stefan Keresztes 1 fl. Antoniu Vas 1 fl. Marc Hacker 2 fl. 60 cr. Adalber Panyigai 1 fl. Vasile Tautan 60 cr. Ioanu Ghinca (adjunt) 1 fl. N. Rosenberg 1 fl. Antoniu Sav'a 1 fl. N. Pospichsel 1 fl. N. Fõhrer 60 cr. N. Ungar 60 cr. Sum'a de tot 43 fl. 60 cr. din cari detragandu-se spesele, veni-

tulu curatu s'a spesatu pentru ajutorarea eleviloru seraci-NB. In urma a sositu dela Ioanu Voluntiru inv. 1 fl. ofert. La cari adauganduse sum'a de 43 fl. 60 cr. face de tot 44 fl. 60 cr. — Siomoschesiu, la 13/25 Fauru 1889. Cu tõta stim'a: Iulius Tioldanu invetiatoriu.

* **Dare de sãma** despre bibliotec'a scolara dela scõla confes. gr. or. rom. din Vascon-Baresci. (cottul Bihor.)

Subscrisulu luandu initiativ'a pentru infintiaarea unei bibliotecẽi scolare, in urmarea modestului „Apel“ publicat in Nr. 48-al jurnalului „Gazeta Poporului“ din a 1886. precum si in urmarea rogarilor facute catra deosebite persoane pentru de a colactã, cãrti si bani pentru numit'a biblioteca si pana in acestu timpu sum in p'acut'a positia de a reporta onor. public, despre rezultatulu acelei incercari, si a aduce cordial'a mea multiemita atãt onoratoriloru colectanti, cãt si marinosilor dni contributori.

S'a emanatu in interesul bibliotecẽi din partea subscrisului 18 liste, dintre cari pana la datulu de facia mi-s'au retrimis urmatorẽle liste :

List'a nrulu 2. P. T. dnu colect. Georgiu Popoviciu, care de presinte e preotu in Varasieni (Bihor) pe a carui lista subscriindu-se au contribuit: Magnificulu dnu Ieroteiu Belesiu, vicariu episcopescu si archimandrit in Oradea-Mare 2 fl. v. a., Nicolau Zigre, secretariu si avocat in Oradea-Mare 1 fl. Ioanu Popu not. comitatens in Oradea-Mare 1 fl. Dr. Florian Dum'a avocat in Oradea-Mare 1 fl. Ioanu Gerlan not. cerc. in Fõgyi-Vásárhely 1 fl. Ioanu Glitia not. cerc. in Hidisielu si Vasiliu Papp preot in Top'a sup. cãte 50 cr. spesele postale le-a suportat dlu colectant suma listei 2) o 7 fl. v. a.

Pe list'a 12. a dlui colectant Ioanu Ilic'a invet. in Buteni singur ds'a a contribuit cartile: Luarea Grivitei melodrama de Gh. Vitaly artist. rom. Povestile Ardelesces de I. Pop Reteganul p. II., III., IV., V. tote in pretiu de 1 fl. 50 cr.

Pe list'a 14. a tenerõlui Iosif Oprisiu stud. privat in Vascon: Ioanu Lazar stud. in Beiusiu, Cãntece voinesces de I. Popu Florentin, Toldy Ferencz, Irodalmi munkássága; si colectantul; Cultura de fragari, si de vermi de matasa de Paul Gentiu.

Pe list'a a 16 a dlui colect. Iuliu Grosiorã invet. in Galsia, ds'a a donat „legea comunala“ de P. Rotariu.

Pe list'a 17. colect. Alesandru Grozescu adj. not. in St.-An'a a contribuit: St. dña Iulia Montia notãresa in Cuvin si dnisiõr'a Lucreta Campianu 2. ex din relig. crestina; ẽr dsiõrele Hermin'a Ioanoviciu, din Cuvin, Florile Inimej; ẽr Emili'a Grozescu si Paula Ratiu cãte 1 fl., dlu preotu din Cuvin Vincentiu Ioanoviciu, Luarea Grivitei, Melodrama de artistulu romanu Vitaly, Roman Grujã Grozovanul cãntec din Basarabia. Elemente de poetica Romãna de profes. I. Lazariciu edit. II.-a. Nicolae Stefu invet. in Cuvin, Jidovul ratacitoru 5 ex. si 7 nri die bibliotec'a Tribunej; al-doilea invet. tot din Cuvin Dimitriu Binchiciu 4 nri din bibliotec'a Tribunej; Maiestri'a de a lãngi viet' a. Un Lepturariu rom. Iulian Grozescu prp. abs. Iunele Marinar (din bibliotec'a ist. interesante); Aureliu Motiu teol. abs. 50 cr. Augustin Grozescu teolog. abs. Helyma (a kabyll leány) ẽr; dlu colectant: Tompa Mihály kõlteményei elsõ fõzet. Adõ ẽs illetõki õgyẽben. Originea familiej Vlad nobile de Selisce; suma banala: 2 fl. 50 cr.

Pe list'a 18 a subscrisului a contribuit Parintele Ioanu Corvin din Vascon-Baresci: Catechismulu cel mare. Stefan Fet, preotu in Hinchiris Invetiaturi Morali si Sclavul Amoru lui 3 vol. Alesandru Pelle preotu in B.-Lazuri Antologia Romãna de M. Pompiliu. Traian Farcasiu de Põterfalva prof. gimn. in Beiusiu 6 bucati din carti. Georgiu Neagu invet. in B.-Lazuri, Stilulu si Poe-

lica de Tempea. Teodor Oncia not. cercual in B.-Lasuri, Regatul României facia cu celelalte regate Europeene de G. Ioanu Lahovari. Teodor invet. emerit in B.-Lasuri Catechismul bogat. Abelui Popescu; Alesandru Dancu comerciant in Baresci; Dictionarul german-magiar si magiar-german de prof. Dr. Moritz Bloch. Petru Dalea preotu rom. gr. or. Câmp Datinile poporului român la nunti. Martian Andru preotu in Ripa 2 bucati de carti. Georgiu Popoviciu Stein 1 fl. Ioane Costu preotu invet. in Serbesci Sust 1 fl. Illés Lipót arendatôre in Sudrigin 40 cr suma banala 3 fl 40 cr.

La „Apelul“ publicat nu mai dlu invet. din Beregsu Emericu Andreescu mi-a trimis de-a dreptul un pachetu cu carti pre langa ordurile „Pretiuite Colega! . . . .“ Primesece aci pentru bibliotec'a scolara 1 ex. inparte-le la 2 elevi mai sermani. Unu ex. din Ist. naturala, edit II. ér 2 ex. pentru 2 scolari sermani, 6 ex. din Computul din cap. unul pentru bibliotec'a, éra 5 pentru scolari (de si dupa mesurile, vechi totusi se potu folosi) Un ex. din Descrierea Banatului de M. Dregiciu. Un ex. despre barbati renumiti a cetatii Romei de P. Lupulor. Un ex. Flori de Tomna de T. N. Pacatau Reportul lui Avram Iancu. Mesurile Metrice de St. Popu. Fabulele lui Cichindealu de emerit profes. preotu Ioanu Rusu. A trimis 18 bucati de tôte.

Lista 15. mi s'a inapoiatu gola-golutia; ér listele do sub nrii 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 13. inca nu mi s'a retim su, pre cari On. dni de nou ii-rogu pe calea publicitatii; a binevoi a-mi le trimite in eelu mai lungu timpu de 20 de zile, ér la cas de nu mi s'ar inapoiá in acestu timpu de si nevrendu voui fl constrinsu ai provoca cu numele in publicitate pentru inapoiarea acelor.

Si de asta data viu a rogá pre toti acei domni si domne caror le zace la inima inaintarea poporului nostru, ca se nu intardie cu ajutôrele loru pentru scól'a nóstra populara.

Primésca O. D. D. donatori si colectanti caror'a zacadu-le la inima cultur'a si inaintarea némului nostru pentru maritimósele Dloru contribuii la scól'a nóstra populara si pe acésta cale deosebitele multiemite.

Vasicou, in 12. Fauru 1889.

Vasilie Sal'a
invetiatoriu

Concursu.

Postulu invetiatoreacu dela scól'a I. din Siepreusiu, protopresviteratulu Borosineu, devenindu vacantu, se publica concursu cu terminu de alegere 12.24 Martie a. c. pe langa urmatorele emoluminte:

1) In bani gata 333 fl. v. a. 2) pamentu aratoriu 1/4 parte seeie cu dreptulu de pasiunaritu. 3) quartiru liber cu gradina de legumi. 4) lemne 6 orgi pentru invetiatoriu. 5) de incalditul si curatitul scólei se va ingriji comun'a. 6) scripturistica dupa necesitate. 7) spelele conferentiale dupa recerintie. 8) la inmormentari unde va fi poffit 50 cr.

Alesul invetiatoriu din salariul banalu va avea se dee ana aliminte emeritului invetiatoriu Melentie Suciu 50 fl. v. a. pona va fi in viatia.

Doritorii de a ocupá acestu postu, au se documenteze, ca posedu testimoniul preparandialu, de calificatiune si esamen din limb'a magiara.

Recursele astfelu instruite si adresate Comitetului parochialu din Siepreusiu, sunt a se trimite subscrisulu inspector scolariu in Miske p. u. N.-Zerénd pona in 9/21 Martie, avend recurrentii in vre-o dumineca ori serbatore

a-se presentá la sant' biserica, pentru de a-si aretá desteritatea in cantu si tipicu.

Siepreusiu, 8. Faurariu 1889.

Comitetul parochialu

In contielegere cu mine: IOANU AVRAMU, parochiu si insp. scolariu.

—□—

Se escrie Concursu pentru statiunea invetiatoreaca dela scól'a vechia din Tierneteazu, protopresviteratulu Timisiorii, cu terminu de alegere pe 26. Martiu a. c. n.

Emolumintele nuali sunt: 172 florini v. a., pautialu pentru scripturistica si conferintie 6 fl., 40 meti de grâu, 3 orgii de lemne éra pentru scóla se va ingriji comun'a, 4 jugere de livada, quartiru liberu cu gradina, dela inmormentarile unde va fi poffitu 50 cr.

Recurrentii au se-si astérna recoursele loru, la adres'a comitetului parochialu subscrisulu inspectoru de scóle in Szécsány per Vinga, si au se se presenteza in biserica spre a-si aretá desteritatea in cantari si in tipicu. Cei versati in note si musica vor fi preferiti.

Este inse de insemnatu ca veteranulu morbosu invetiatoriu Meletiu Opreanu, are in curendu se capete pensiune din fondulu regnicolaru de pensiune, dar pana atunci densulu va avea se capete jumetate din tôte beneficiile invetiatoreaci afara de quartiru.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: IOSIF GRADINARIU, m. p. preot inspect. de scóle.

—□—

Pentru parochie vacante din Iarcosiu si Selageni, cu venite anuali aprópe la 400 fl. — prin acést'a se escrie concursu cu terminu de alegere la Iarccsiu pe 12 Martiu, Selageni pe 19 Martiu a. c. — pe candu recurrentii se voru presentá la biserica si-si voru substerne recoursele pe calea oficiulu protopresviteralu.

Bateni, la 8. Februaru 1889.

Constantinu Gurbanu m. p.,
protopresviter.

—□—

Pentru ocuparea postulu invetiatoreacu dela scól'a confesionala rom. gr. or. din Veresmortu, inspectoratulu Birchisulului, cottulu Carasiu-Severinu cu terminu de alegere pre dumineca a V-a din paresimi. adeca in 26 Martie st. v. a. c.

Emolumintele sunt:

1) In bani gata 107 fl. v. a. 2) In naturale 60. masuri de cucurazu in bómbe. 3) 8. orgi de lemne din care are ase incaldi si scóla, 4) pentru conferintie 10 fl. 5) pentru Scripturistica 5 fl. v. a. 6) si 4 jugere estravilanu finatiu. 7) Cortelu liberu cu gradina de legumi de 1 jugeru, si scóla de invetiamentu

Doritorii de a ocupá acestu postu, au se documenteze ca posedu testimoniul de preparandie, si calificatiune, precum si din limb'a magiara, éara cei ce vor dediti ca sunt in stare a conduce si corulu vocalu, vor fi preferiti.

Recursele astfelu instruite si adresate comitetului parochialu din Veresmortu, sunt a se tramite Multu Onoratului domnu inspectoru scolariu Demetriu Marcu in Birchisiu avendu pana in 25 Martie ase presenta in vre-o domineca sau serbatore la biserica, pentru a-si aretá desteritatea in cantarile rituale.

Veresmortu la 30. Ianuariu 1889 st. v.

Mihailu Rubinoviciu, m. p. Ioan Ruzsa, m. p.
pres. com. par. not. com. par.

In contielegere cu DEMETRIU MARCU, m. p. ins. scl.